

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.
Szerkesztői szállítás:
belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajonál (Wollzeile 22. sz.) J. Haasenstein és Voglarnál (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyitottári cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez szándékozik.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton reggel.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Eredeti távsürgöny.

Feladott Pesten decz. 11-kén este 7 óra — p.

Érkezett Kolozsvárra decz. 11-kén este 11 ó. 15 p.

Az országgyűlés tegnap viharos eljenzéssel kísért trónbeszéddel felszólattatott. A jobboldal állandó központi bizottmányt alakít, mely összeköttetésben lesz a vidéki bizottmányokkal.

Tiszta Ghyozy között állítólag komoly szakadás történt; utóbbi visszavonulni készül.

December tizedike.

(S.) „Equidem beatus puto, quibus Deorum munere datum est, aut facere scribenda, aut scribere legenda: beatissimos vero, quibus utrumque“, mond Plinius.

Boldognak mondhatja magát az 1865/8-diki magyar parlament, meglehet önmagával elégedve, midőn imént bevezetett három évi munkásságára visszatekint.

De még boldogabb azon nemzet, azon ország, melynek ily országgyűlés adatott.

Azt bizonyára senki sem tagadhatja, hogy az 1865—8-iki magyar országgyűlés csakugyan igen-igen nevezetes részét nem irta, hanem csinálta meg hazánk közjogi történelmének.

A mit pár év előtt alig mertünk volna csak remélni is, az most mint örömdetes tény áll előttünk.

Deák Ferencz böcs vezérletének, s az országgyűlési többség mérsékelt, ildomos, tapintatos eljárásának köszönhető, hogy a magyar-osztrák birodalom két fele közti alkotmány-harcz végre kielégítő alakban befejeztetett s egyszersmind az absolutismus Damocles-kardja is eltávolítottatott fejünk felől.

Alkotmányunk, hazánk területi épsége helyreállított. Sz. István birodalma, mint csorbitatlan egész, egy egyetemes s egységes törvényhozó testületben, önállólag önmagának hoz törvényeket, sőt a külföld, az európai népek tanácsában is mint önálló államtest vesz részt, és képviseltetik a közös diplomácia által.

Az Erdélyi „unio“ tetteleg fogantatva, horvát testvéreink ismét a magyar országgyűlésen, és Fiume, Magyarország személfénye is a közös haza keblén nyugoszik.

Közigazgatásunkat is közös felelős miniszterium intézi a haza fővárosából Budapestről; koronás királyunk, s imádott honanyánk az év nagy részét körünkben töltik, s a magyar miniszteriumban a horvát miniszter is helyet foglalt.

Az igazságot Magyarország egész területén szintén egy közös legfőbb bíróság osztja.

De nemcsak a hazai közös törvényhozást, közigazgatást és igazságszolgáltatást állította vissza az 1865—8-iki országgyűlés, hanem a visszaállított alkotmány védelméről, a haza kül- és belbiztonságáról is gondoskodott: rövid időn ismét zászló alá gyűlt a magyar honvéd sereg. A nemzet harcosai, a kipróbált régi honvédek már törvényesen felajánlották Felséges királyunknak a haza és trón rendületlen védelmére szívek vérért, karjaik erejét, s a Felség által kegyesen és szívélyesen fogadtattak.

Az 1865—8-diki törvényhozás érdeme többek közt az is, hogy hazánk pénzügyi állapotát rendezte, s lehetővé tette, mikép a leélt két évtized sanyarúságából kibontakozva s ezután magunkról önmagunk rendelkezve országos közigazgatásunknak is jobb lendületet adhatunk.

Azon számos üdvös intézkedések közül, melyeket az éppen bezárt országgyűlés megfeszített munkásságának köszönhetünk, csak két nagyobb törvényt emelünk ki: a népnevelési törvényt, mely Magyarország közművelődését fogja megalapítani, s hazánkat a művelt külfölddel egy színvonalra áll-

litni; továbbá: az új polgári perrendtartást, mely míg egyfelől üdvös haladást képvisel az alkali törvénykezés eléggé nem művelhető terén, másfelől az igazságszolgáltatás egységét megtestesíteni van hivatva.

De ne feledjük az erdélyi vasúthálózatot sem, melynek feladata: az „unio“-t a nemzetgazdaság gyakorlati terén is foganatosítani, s óriási karokkal ölelvén át az eddig elszakított országrészt, azt a haza szívéhez közelebb vinni elválaszthatlanul összeköszeforrasztani.

E pár vonásban tán elég is leend a befejezett országgyűlési cyclus érdeműs tevékenységéről megemlékezni. Nem szorult az a mi dicséretünkre. Tettek, óriási alkotás dicsőítik, s az egész haza hálája követi üdvös munkásságát s a történelem kitörölhetlen betűkkel vési azt a kétségtelen igazságot: hogy az 1865—8-diki magyar országgyűlés Magyarországot másodszor alapította meg!

Mi beérjük azon forró óhaját tolmácsolásával, vajha a Gondviselés tartaná meg számunkra a haza bölcsét, s a nemzet többi kitűnő férfainak közreműködését továbbra is, hogy a haza történelmének még hiányzó részét szintén megcsinálhassák, megalkothassák. És tartsa meg minden jó hazafi buzgóságát, egyszerűségét, s a mi legfőbb, egyetértését is!

A magyar történelmi társulat átirata Kolozsvár városa képviselő testületéhez.

Tisztelt képviselő testület!

A magyar történelmi társulat visszaemlékezve a folyó évi szeptember hó 20—25 kén sz. kir. Kolozsvár városában tartott első vidéki gyűlésére, s annak a hazai tudományosságra néző — nagyszámú, eddig ismeretlen, becses történelmi adatok napfényre hozatala által — jelentékeny gazdasági eredményeire, visszaemlékezvén továbbá ama nemes részvétre és támogatásra, melylyel tudományos buvárlatainkban Kolozsvár derék lakói által elősegítettünk, ama kitűnő szívessegre s őszinte magyar vendégszeretetre, mely ott tartózkodásunkat annyira kellemessé tette: elmulasztatnak kötelességének tartja sz. kir. Kolozsvár városa t. képviselőtestületének, mint társulatunkat a város kebelébe meghívónak s ott elfogadónak, képviselői elnök és polgármester Filép Sámuel urnak, a volt rendező bizottság tagjainak, szíves vendéglátó házigazdáinknak, úgy általában mindazoknak, kik a nemes város lakói közül velünk bármily érintkezésben állottak, kitüntetett lelkes részvételért, támogatásukért, fáradozásaikért, vendégszeretetükkért a legőszintebb hálás köszönetét nyilvánítani. Győződjék meg Erdély lelkes fővárosa, hogy polgárainak tudomány-szeretete s irántunk minden tekintetben tanúsított kitűnő szívessege társulatunk tagjainál örökké jóleső, kedves emlékekben fennmaradand.

Midőn azonban hálás köszönetünket és honfiai elismerésünket ezen a legemlékebben tolmácsolónk: nem mellőzhetjük a t. városi képviselő testülethez egy buzgó kérésünkkel is járulni.

Kolozsvári gyűlésünk alkalmával hazánk több jeles régiségbúvára gyönyörrel szemlélte a város egykori bástyázatának még fennmaradt két díszes kaputornyát: a hid- és magyarutczák végén állókat. Miután ily régi kaputornyok hazánkban már csak igen csekély számmal találhatunk, s miután értettük annak rebesgetését, hogy a város ezen viharos múltunkból a gondviselés által az utókorra épségben fenntartott két érdekes emléket — s különösen a hidkaputornyot a közlekedés útjának tágasbitása végett — közelebből le szándékoznék rontatni: hazánk nevezetes régiségeinek megóvása szívélyünkön fekvén, abbeli hazafiai kéréssel kereszünk meg ezen a tisztelt képviselő testületet: méltóztatásuk múltunk, s legközelebb Kolozsvár múltja e két tisztos, ódon emlékoszlopának lebontásától elállani, sőt azoknak a jövőkor számára, a Bethlen bástyával együtt fentartását, kitároltatását s alkalmas és jellemzős czélokra berendezését elhatározni.

A művelt külföldön az ily emlékeket nem hogy lerontanák, sőt a legnagyobb kegyelettel őrzik, mint az illető városok régi díszait; több helyt láthatni Nyugat-Európa nagy városaiban a kolozsváriakhoz hasonló régi kaputornyokat, például Brüsszelben, épen conserválva, ékes rácszattal vagy korlátokkal körbezve, zöld fákkal körül ültetve s becséjükben a város régiségeit: zászlóit, rézdob-

jaít, régi fegyvergyűjteményét csinosan elhelyezve, úgy, hogy az idegeneknek vonzó megtekintni való, mintegy városi kis muzeumok gyantát szolgálnak. Mily szép lenne, ha például Kolozsvár városa is a jelenleg a városbázán egybehalmozott régiségeit és fegyvergyűjteményét e kaputornyok egyikében tetszős elrendezéssel felállítatná, avagy ha e tornyokat s a Bethlen-bástyát hasonló célra a helyiségekben különben is szűkölködő erdélyi muzeum egyet rendelkezésére bizon. Maga a város is megsejmelésre méltó nevezetességben gazdagodnék ezáltal, valamint a nevezett kaputornyoknak az eredeti stýlban történendő s csekély költségbe kerülő kitároltatása által szépülne, különösen pedig szépülne azáltal, ha a hidkapu töszomszédságában levő két kis házát (melyeknek egyike ügyis a város tulajdona) vagy legalább ez utóbbit, lebontatván, a régi kaputorny középfűtt szabadon maradna; az új utca mellette vinne el, s a torony rácszattal és előfákkal körbezettve, s belejében a város fegyvergyűjteménye berendeztetvén: úgy állana ott a tér közepén, mint a város fényes múltjának díszes oszlopa, emlékeztetvén a belépő útast Kolozsvárnak történelmi régiségére és régi nagyságára.

Egyébiránt ezen tisztos emlékek mely módon leendő megóvása és fentartása, úgy czélszerű mire fordítása felől a helyi viszonyoknak minél megfelelőbb részletes tervezet kidolgozására és a nemes várossal közlésére társulatunk utasította Kolozsvárt alakított s gróf Lázár Miklós úr elnöklése alatt levő állandó bizottságát, mely a tisztelt városi képviselőtestület által jelen indítványunk folytan felkölöztetvén, nem késendő ide vágó tüzetes javaslatának benyújtásával.

Honfiai érdekeltséggel kérjük azért a tisztelt képviselő testületet: méltóztatásuk elhatározni a nevezett Hid- és Magyarkapu-tornyoknak és Bethlen-bástyának jövőre is fentartását s az előterjesztett czélokra leendő fordítását; mert lehetetlen, hogy oly fényes múlttal bíró s emlékeztető épületekben gazdag város, melynek emelkedett szellemű polgárai szeretett hazánk dicső történelme iránt oly magas fokú részvétellel viseltetnek, a minőt legközelebb, társulatunk ott tartott gyűlése alkalmával is tanúsítottak, lehetetlen, hogy ily művelt, ily tudománykedvelő város éppen sajátját múltjának oly díszes emlékeit lerontatni engedje, mint ama kaputornyok!

E meggyőződéstől áthatva maradunk, fűntebbi hálás köszönetünket még egyszer ismételve, a jelen honfiai javaslatunkat a tisztelt képviselőtestület figyelmébe melegen ajánlván, a tisztelt városi képviselő testületnek.

Kelt Pesten, a magyar történelmi társulat 1868. nov. 5-kén tartott választmányi üléséből.

Aláíratos szolgái:

Horváth Mihály, Thaly Kálmán,
alelnök. titkár

Lapszemle.

Érdekes följegyezni, hogyan vélekednek a szász lapok azon szabályjavaslatról, melyet a N. Szébenben gyűlésező egyetem a községek, törvényhatóságok és egyetem újrászervezését illetőleg készített s véleményezést végett a királyi helyhatóságoknak kiküldött.

A „Sieb. Blätt.“ így nyilatkozik felőle: Az egyetemi szabályjavaslat a községek communitásait egyenes választások útján ajánlja szerveztetni, de a szék- és vidékgyűléseket már e községi képviselőtestületek választanak, s az egyetembe a szék- és vidékgyűlések küldenek követeket. Ez — ugymond a „Sieb. Blätt.“ — csodálatos vegyülke a rendi és képviselői rendszernek: a nép csak községi képviselőit választja szabadon, a kerületi gyűléseknek és egyetemnek a régi szitákon át kell szűrdnie, többre becsültetvén a közvetett képviselet, mintsem a nép élénk, szélesebb körű részvétele nyilvános élet egészében. Így állván a dolgok a nemzet nem panaszkodik a túlból liberalismus miatt. Előrehaladásról szó sem lehet; alig hozatott javallatba a községi képviselőtestületek egyenes választások útján való reformálása, már is azt hitték: elég ennyi a szabadelvűségből! Sajnos, hogy ez eljárás indokairól a nemzet fel nem világosított, már csak azért is, mert a javaslatot ál szabadelvűséggel lehet vádolni, mit nem oly könnyű megegyeztetni. Alig lehet valamit felhozni az ellen, a mit Klein különvéleménye mond, hogy nincs helyes ok arra, miért kellene a személyes választói jogot, községi képviselőtestületekre átruházni; azután, a ki nem akar látszólagos reformot, annak egyet kell érteni

Dr. Lindnerrel abban, hogy az indirect választás ajánlott módozata káros befolyással van a községi szervezetre, a mit szász hazafinak főlöseges bizonyítgatni. A ki nem tagja valamely községi képviselőtestületnek bármely képességekkel is bírjon, érje be azzal, hogy minden második évben néhány községi képviselőt választat, ebből állna alkotmányos joggyakorlatának egész tárháza. Az állam egyenes népválasztások útján választatja a parlamentbe a népképviselőket; a szabályjavaslat ellenben politikailag éretlenekké teszi a királyföld lakóit; hiába akarja a szabályjavaslat ezt azzal palástolgatni, hogy azon népréteget vonja be a jogok gyakorlásába, mely a helyhatósági önkormányzat feladatainak létesítésére előképzett-séggel bír, s a terhek viselésére megfelelő vagyonnal rendelkezik. Tehát a községi communitás lenne a parlamenti iskola, ezt kellene végezni mindazoknak, kik többé a kerületi gyűlések vagy az egyetem tagjaivá lenni óhajtanának. Itt lehetne a kellő képességet megszerezni, a bizonyítványt a falusi communitás állítaná ki. Mit ér a tudomány, tehetség és jellem, ha ez az élettapasztalat mezején képződött és nincs a falusi communitásban? El van az veszve a nemzetre nézve. Bármely oldalról tekintünk is — így végzi a „Sieb. Blätt.“ — a közvetett választásokat, az ajánlott választási módozat csak állandósítaná a szászok közt a látszólagos liberalismus. A valódi politikai életet kifejtő egyenes választások mellett ezer józan okot lehet felhozni, az indirect választások mellett jelenleg egyetlent sem.

A „Sieb. Bote“ az „audiatur et altera pars“ elvből kiindulva, közread egy cikket, mely calamitást látva abban, ha az egyetem szabályjavaslata az indirect választás módozatával érvényre jutna. A közvetett választások nemcsak czélellenesek, de károsok, ok nélkül csorbitván meg az állampolgár legfőbb jogát; a közvetett választás a jogörzet kigunyolása, a jelen idő parodiája; az egyenlő jog és teherviselésre törekvés oly óriás, kit nem lehet a választásútrés Procrustes ágába szorítani. Miért ne választathatnak a kerületi gyűlések s az egyetemet azon állampolgárok, kik hivatta vannak a nemzeti souverainitás egyik factorának tagjait megválasztani, — erre birjanak képességgel amarra nem? A megvesztegetést is könnyebb föltételezni testületekről, mint az ösválasztók ezreiről. Az egyenes választások a friss lég, mely nélkül egészséges szervezet nem is gondolható. A „Bote“ eme eltűrt cikket az egyenes választások mellett sem fél az értelmiség bukásától; míg közvetett választások útján is küldhetnek az ösválasztók oly elemeket a községi képviselőtestületekbe, hogy a három emeletre tervelt, mesterkelt kártyavár összeomolhatna. Cikkkiró úgy vélekedik, hogy ha az egyetem a közvetett választási módozatot véglegesen is elfogadná, ez hasztalan fáradság lenne; mert nem lehet föltételezni a kormányról azt, hogy ily szembeálló anomáliát szentesítésre ajánlhasson. Inkább elfogadná a legmagasb censust az egyenes választások gyakorolhatására, — mint a legalantiaibbat közvetett választási módozattal. Azért egyenes és nem megbénított választásokat óhajtat.

A „Sieb. Bote“ nem ért egyet cikkiróval s külön főczikkben mutogatja, hogy a kerületi gyűlések és az egyetem közvetett választások útján megalakítása nem ellenkezik az 1848-diki törvényekkel. A „Bote“ nemes hevében csak azt bizonyítgatja, hogy a székgyűlés és egyetem nem parlament, s tagjai nem országos érdekek, de helyi ügyek intézésére vannak hivatta; hanem azt feleli, hogy az 1848-iki törvények értelmében a municipiumok is népképviselői alapokon újra szervezendők, s hogy e munka a parlament elébe tartozik és nem az egyetem dolga. Ezekkel szemben mit sem nyom azon okoskodása: hogy ha egyenes választások útján alakulna székgyűlés és egyetem, kisiben felelős kormányt is kellene választani, s az egyetemnek förendi házzal is kellene birnia, — végre, hogy legliberalisabb az általános népszavazás; az ilyeneket fitogtatás kedvéért elő lehet bordan, de hogy azok szélsőségek s a gyakorlati élet mérlegén mit sem nyomnak — mindenki tudja; e felett, a testületek által közvetített választások minőségét leginkább ismerik a szászok, kik maig érzik, hogy a bureaucratia és az absolutismus zsályhordói mily nyomást gyakoroltak rájuk, a nép jogait sajátjuknak tekinték, s azokkal még sem igen gazdálkodtak a közérdek javára.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése decz. 6-án.

A képviselőház üléséről röviden felemlítjük, hogy a katonai bíróságokról szóló törvényjavaslat felett a vita megindulván délelőtt 11 órától délután fél 3-ig és este fél 6-tól 8-ig hevesen folyt. A javaslat általánosságban elfogadottat ugyan, végül de a részletes vitában a 2-dik §-nál, mely katonai bírásokkal alátalozza az illetőket akkor is, ha nincsenek tényleges szolgálatban — nagy ellenzés támadt minden oldalon; Deák Ferencz is ellenzéssel szavazott. Horváth Boldizsár igazságügyminiszter használtan igekezett a házat e tétel elfogadására bírni. Végre is e pont tárgyalása felfüggesztett, hogy a miniszter újabb megfontolás alá vehesse az ügyet.

A képviselőház ülése decz. 7-kén.

Zsarnay Imre interpellációt intéz a pénzügy-miniszterhez az állam sorsátárok kezelése iránt. A söről hozott törvény mult nyáron általános örömmel fogadtatott s most több vidéken azon szomorú helyzetben vannak, hogy még drágább a sör, mint a törvény előtt. Kérde tehát, van-e erről tudomása a miniszternek s szándékozik-e intézkedni, hogy e visszaélés a nép érdekében véget érjen? — Kiadatik a miniszternek.

Ezután beadattak a szavazatok a függő adósságot ellenőrző bizottság tagjaira. A jobboldal névsora: Rendes tagok: Pulszky Ferencz, b. Wodjaner Albert, gr. Bethlen József és Bezerédi László. Pótagok: Szitányi Bernát és gr. Zichy József.

Következett napirendre az incompatibilitás iránt Bobory által beadott törvényjavaslat, a Nyáry Pál által beadott módosítvány.

Nyáry Pál indokolja módosítványát.

Deák Ferencz szintén szükségesnek tartja az incompatibilitás elvét kimondani, de oly fontos ez, hogy csak egy mellékesen elintézni nem lehet; egyúttal, nem itt is, ott is egy darabot meg-hozni. Tanulmányozta más országok incompatibilitási törvényeit, s úgy találta, hogy a kérdés igen bonyolult s egy államnak törvénye sem elegendő ki, mert némelyek nagyon messze mennek, mások igen szűkre szabják. Ez tehát bő tanulmányozást kíván. Azt mondják, hogy ha az egészet nem lehet, legalább egy részt meg kell szabni, de éppen e törvényről nem állhat ez, mert itt a legrészletesebb elvi megállapodások szükségesek. A törvényjavaslatot, valamint Nyáry módosítványát sem fogadja el, mert részben sok, részben kevés, és nem is elég világos. A módosítvány minden pontját megfogadja el, mert például nem akarja kizárni a tanárokat csupán azért, mert az állam fizeti őket, ugyancsak a tudományos intézetek igazgatóit, főként pedig a bírákat, mert ha van állás, melyre mondhatni, hogy független, akkor éppen az elmozdithatlan bíróságot, és sokkal kevésbé független az, ki csak akar hivatalba lépni. Ha pedig a bírákat nem ezen, hanem más okokból nem akarjuk beereszteni a törvényhozásba, nem szabad különbséget tenni a kinevezett és választott bírák közt. Különbözött már példa e házban, hogy kormány-hivatalnok nem szavazott a kormányról. Nem csak

a kormánytól kell a függetlenséget féltetni, hanem más még veszélyesebb behatásoktól, p. o. oly társulatok hivatalnokai, melyek az országgyűléstől várnak valamit. Kérdésbe jöhet, mert külföldön van rá példa, ki kell-e zárni a papokat, a katonákat s éppen, mert oly sok oldalról meg kell ezen ügyet még fontolni, a bizottság javaslata egyedül helyes: utasítsák a kormányt, hogy e tárgyban a jövő törvényhozás elé kimerítő törvényjavaslatot terjesszen. (Élénk helyeslés.)

Tisza Kálmán elismeri, hogy nincs idő kimerítő törvény hozatalára, de ennek oka szerinte szintén a többség. Szerinte a bíró nem lehet képviselő, ha nem is függetlenségi, de azon szempontból, hogy nem egyezik meg hivatásával a pártok tusakodásában részt venni. A jó adminisztráció szempontjából sem engedhető meg, hogy kormány-hivatalnok képviselő legyen. Pártolja tehát Nyáry módosítványát s kívánja a tárgy azonnali elintézését.

Berzenczey László a ház derűtlensége közt pártolva ismert moderánsan Nyáryt.

B. Eötvös József nem tartja ezt pártkérdesnek, miután hála az égnek parlamentarizmusunk van, tehát nem egy pártnak tulajdona a kormány, hanem fordulhat a mai többség holnap ellenzékké és viszont, mindeniknek érdekében van tehát a célszerű megoldás. A kérdés igen fontos, mert eldöntése behatással bír a törvényhozó testre, ugyancsak a közigazgatásra. Most tehát kérde, képesnek érezhetjük-e magunkat lelkiismeretes, célszerű megoldásra? Szólok sokat tanulmányozta ez ügyet s nem volt mindig a kormány padján, de most rögtön nem tudna határozni. Az, mi a vita folytatása a függetlenségre nézve felhozott, nagyon keveset bizonyít. A függetlenség nem a helyzettől, hanem a jellemről függ, s a ki egy pár száz vagy ezer forintért meggyőződése ellen szavaz, nem érdemes a törvényhozó testületbe lépni. Ez okból tehát hagyassék fenn az ügy egész teljességében a jövő országgyűlés számára. (Éljeszés.)

E nagy tetszéssel fogadott beszéd után a ház zajosan sürgeti a szavazást, de még többen szólalnak; b. Simonyi Lajos, Halász Boldizsár, Vukovics Sebő Nyáry indítványa, Horváth Döme, Váradi János stb. a közp. bizottság javaslata mellett, mely utóbbi végre nagy többséggel elfogadtatott.

— Ó császári és apostoli királyi Fel-sége a hadsereghez következő parancsot méltóztatott kibocsátani:

A monarchiának békére van szüksége. Tud-nunk kell azt fenntartani.

E célból mindkét képviselőtestület elé egy törvényjavaslatot terjesztetek, melynek fogva a fegy-verfogható lakosság a szükség pillanatában, erejé-nek összegét vetendi mérlegbe, hogy a monarchiá-nak magasabb küldetése teljesítését, hű népeimnek legdrágább érdekei megőrzését biztosítsa.

Mindkét képviselőt várakozásainak teljes mértékben felelt meg. Igaz hazafiai érzelmektől át-hatva, az új védtörvényt elfogadja. Én szentesítém azt s rögtön foganatosítását elrendelem.

méről" irt műve és a Csengery Antal által szer-kesztett „Magyar szónokok és státusfőfiak" könyve is. Katona Miklós úr szíveségéből mindkét mun-kához csatolt eredeti jegyzeteket jutott alkalommal átoltvasni. Keresetlen őszintesége, egyenesége, más részt lelkiismeretes megfontolása: Mészáros Lázár jellemvonásai bolye-e jegyzeteknek is. Külön-ben becsesnek tartam közülük a „Magyar szóno-kok és státusfőfiak" ra irt glossákat is. Nem mintha minden izokban megegyezőknek találán énemnek a bennük egy egy odatettét vonással bár, de jel-lemzőleg rajzolt férfiakról táplált véleményével, de oly férfi reflexiói ezek, kinek az igazat majdnem kivétel nélkül közel ismerőitől kiismerni érinke-zési és éles megfigyelő tehetségével fogva alkalm volt, s ki: az igaz lelkiség maga hiténél, meg-győződésénél egyebet írni, bizonyítván nem tudott. Nagy Pál, Beöthy Ödön, Deák Ferencz, Be-zeredy István, Szemere Bertalan, a két Wesselé-nyi, Szentkirályi Móricz, báró Eötvös József, De-seffy Aurél, Kölcsey Ferencz, Széchenyi István, Szalay László, köztőlünk itt előfordult bajnokai élet- és jellemrajzait tartalmazza a Csengery An-tal fennemlített könyve, s ugyancsak a fenn elő-soroltakról szólóan Mészáros Lázárnak jegyzetei is. Híven másolán az eredeti után, s feldolgo-zatlanul adom a könyv márgóján elszórvá ejtett reflexiókat, hogy rajtok alanyi felfogásom ne má-sítson, s az olvasó Mészáros Lázár hallja nyilat-koznai „a magyar szónokok és státusfőfiakról."

"Mint deák a budai országgyűlésen 1805-ben láttam, hallottam őt, de akkor mitse érttem." Nagy Pálról irt ezekben Mészáros. "Ő a valódi ne-mes ember táblabírók és latinos hazafiak utolsó mohikánja volt, vagy is összeköttetési pontja a ré-giebb magyar világnak az újabbal. Használó Thi-ershez abban, hogy az akkori őregebb dialektikák nem kevésbé valóban meglepetve, midőn Nagy Pál sokszor ugyanazon dolgokról, mikről egy nappal előbb alig volt ismerete s tudakozódva beszélgetett velők, egész otthonosan, a dolog velejére hatva és új gyakorlati felfogással szót másnap az ülésben."

A közjogi átalakulás a birodalmat ama tör-ténelmi alapra helyezte vissza, melyen azon idő-k-ben nyugodott, midőn a legnehezebb harcokat si-keresen vívta, és fényes győzelmeket nyert.

Birodalom mindkét része most egyenlő ér-dekeltséggel fog a monarchia nagysága-, hatalma-s biztonságáért sorompóba lépni.

Hadseregem ezáltal oly szövetségest nyert, ki őt szerencsében és balsorsban erőteljesen támo-gatandja.

Népeim — a törvény rendeletét követve — oasztálykülönbség nélkül, büszkén a jogosult öné-r-zettel fognak zászlóim körül sorakozni, hogy kötel-meik leguemesbikét teljesítsék.

A hadsereg legyen azon erények iskolája, melyek nélkül nemzetek nagyságukat, birodalmak hatalmukat fenntartani nem képesek.

A hadsereg mellett egy új elem, — a honvéd-ség kiegészítő részeként csatlakozik a közös véderő-höz. Célja ugyanaz, mint a hadseregé; — hasonló elemekből, sőt részben magából a hadseregből alakul.

Bizalommal fordulok hadseregemhez.

Akarom, hogy mindazok, kik a hazának már fegyverrel szolgálnak, örömmel és erőlesen lépjenek az új pályára. Akarom, hogy a had-sereg drága öröksége, a hűség s a benső bajtársi érzelm, minden osztályánál épségben tartassék, hogy a hadsereg, hadi-tengerészet és a honvédség mint hű fegyvertársak összetartsanak, azonos kötel-mek által lelkesítve, azonos dicsőségre jogosultak.

Elvárom tehát a hadsereg és honvédség min-den tisztjétől, hogy az új intézményt ily szellem-ben fogják fel; különösen pedig a tábornokoktól mint vezetőktől, hogy szorosra fűzni törekedjenek ama köteleket, mely a két félt összekapcsolja; — a rend és fegyelem szellemét élénkítsék, s minden netán felmerülő téves irányzatnak mindjárt kez-detben elejét vegyék.

Súlyos balsors érte hadseregemet; komoly válságokon kellett keresztülmenne; de bátorsága meg nem tört, s benne helyezett hitem meg nem rendült.

A hűség és becsület pályája, melyen birodal-mam vitéz fiai haladtak, — változatlan maradjon mindörökké. A hadsereg ne tagadja meg multját, hanem századok dicső emlékeit a jelen korra vi-gyo által.

Haladva az idővel és tudománnyal, új ele-mek által megismosulva, — tiszteletet parancsoljon az ellenségnek, legyen a birodalom és a trón okta-mozója.

Budán, 1868. évi december hó 5-én.

Ferencz József, s. k.

Utasítás

az Erdélyben felállított külön urbéri bírósá-gok számára a birtok-szabályozási perek kö-rüli eljárás tárgyában.

(Folytatás.)

V. Fejezet.

A szabályozási terv készítése s a per érdemleges tárgyalása.

29. §. A megelőző §§-ban foglalt előmunká-latok bevégezése és a 22. §-ban érintett egyes ur-béri perek végérvényes elintézése után a bírói ki-

Nem állja meg egyébként az öreg úr, hogy Nagy Pálra egy két élebb megjegyzést ne te-gyen. Oda, hol a szónokok könyve őt nemzetisé-günk megmentésében érdemesülnek állítja, egy kérdőjelet biggyeszt, s hol az 1811-ki országgyű-lésre Sopronmegye főispánjához menesztett meg-hívó mellé csatolt kormány-megbízásról van szó, hogy a főtiszt Nagy Pál követett választását gá-tolja meg, s Nagy Pálnak ez utasítást követő ön-kényes visszaléptéről azt írja Mészáros: ez adat is bizonyítja, hogy ő is, az egyetem is Don Deside-riok voltak, vagyis mersz nélküli táblabírói phi-liszterek.

Beöthy Ödön. A régi kormánysszéki eljárásnak nem volt keményebb ostroma: ebben ne-gativus fő, jobb a papok elleni kalapácságában. Szónoklata humorától, gúnyjától jobban félték, mint harsány szavától.

Praeterea nihil. Méltóságos oroszlanfő? A tudományt megvetette, vagy a magyar eszmé-ken túl nem mehetett. Lehet katonáskodása is gá-tol, mert nem mindenkor és mindenhol tanult az ember, ha akar. Rendet, pontosságot s katonai parancsszót tanult, mely nem tőr ellenmondást, ha-nem annak idejében még sem tudott engedelmese-kedni és mindig parancsolgatni szeretett.

A forradalomban Mészáros Lázár teremtmé nye volt. Bukaresti követ vörös nadrágban. Szere-pelt taliter qualiter.

Mért ingadozott az oroszlanfő? Ő tudja. Az „ondit" — a keveset adunk. A mi igaz, hogy arsz-lánságából a forradalom alatt igen kijózanult. Gon-dolatjában, felfogásában, eszmében a számkivetés nehéz ideje alatt; bizony azzá lön, a minek hiv-ták, „kis úr." Mint embert noha bár sat. szerettem. Requiescat in pace!

Meghalt bizony a Martellus ecclesiasticorum, a forradalom előtti „kis káplár" és utáni „kis úr." Szivgyöres, vagy a sziverek csontosodása által, Ham-burgban 1854-ben. Több ideig együtt száműzöd-tünk. Elevegségét megtartá, hanem elsőködsi vá-gyából nagyon alább hagyott, sőt még közbenjá-

küldött az összes érdekletteket az új szabályozási terv megállapítása végett azonnal kiballgatja.

E kiballgatásnál a bíróság oda törekedik: miszerint a terv minden érdekelt fél beleegyezésé-vel egyezség útján jöjjön létre.

Az egész hivatalos eljárásról, akár létrejött az egyezség, akár nem: részletes jegyzőkönyv ve-zetendő, mely a periratokhoz csatolatik.

Ha az egyezség a felek közt minden pont-ban létrejön: ez írásba foglaltatik, s a felek és a kiküldött bíró által aláíratik; annak alapján a sza-bályozás tervrajza elkészítettén, ez az összes per-iratokkal együtt az első folyamodásu urbéri tör-vényszékhez, és innen az illetékes királyi táblához jóváhagyás végett hivatalból felterjesztetik.

Ha pedig az egyezség éppen nem, vagy nem minden pont felett létesül: a bírói kiküldött a mű-ködő mérnöknek meghagyja, hogy az előmunkála-tok és a felek által az egyezkedés alkalmával tett nyilatkozatok alapján, tekintettel a felmerülő érde-keknek a lehetőségig való méltányos kiegyezteté-sére, tervet készítsen, melynél tagosítás eseteiben még a következő tekintetek is figyelembe vevendők:

1. A jelenlegi birtokosoknál meghagyandók és azok részleteibe beszámítandók, a mennyiben mezőgazdasági túlyomó okok kivételt nem ké-peznek:

a) minden belső és közvetlen a falu mellett levő és elklönített, használat alatt álló bekerített helyek;

b) szőlők, nagyobb gyümölcsösök és külön birtokolt majorság erdők;

c) malmok, város helyek, ásványos vizek, az ezek fenntartására szükséges helyekkel s hasonló külső helyek, melyekkel a föld rendes gazdasági használatán kívül, különös jog vagy javadalom rendszeres gyakorlata van kapcsolatban;

d) a helységen kívül létező épületek, ha ugyanazok, kiknek ezen épületeket, vagy azon föl-deket, melyeken az ilyen épületek állanak, átven-niök kellene, a felállítás, vagy átvétel költségeit el nem vállalják, vagy ha az ilyes költségek azok által nem térítettnek meg, kik az összesítést kérték.

2. A temető- és templom-helyek tagosítás tár-gyait nem tehetik, sem azon helyiségek, melyek hadi tekintetből jelen használatukban megtar-tandók.

3. A szükséges gyalog- és szekérruták — oda érve az itatókhoz vezető utakat is — a mennyi-ben azok a volt jobbágynak jutó részekben fe-küsznek, vagy az odavezetésre szükségesek, ha a régi utak térmértékét feltulmulják: azon volt föl-desur illetőségéből vonatnak le, a kinek az illető jobbágynak urbéri szolgáltatással tartoztak.

Más esetekben ezen különbözet a közből pótolatik, illetőleg birtok-aránnyal az egyes birtok-kból levonatlik.

A jobbági birtokból ily célokra semmi le-nem vonathatik s birtokaránylagos pótlás eseté-ben az arány kulcsának megállapításánál a jobb-ági birtok a földesuri birtokhoz számítatik.

4. Minden egyes birtok kiszakasztatásának az előbbi birtokhoz egyenlő becsű földben kell tör-ténni; a minőség és a kiterjedés egymást kölcsö-nösen pótolják.

rösködött is tüzet, vizet összekötni egyéni veszte-ség nélkül, hanem nem sikerült s így eltávozott.

Deák Ferencz, kinek Mészáros a Baty-tányi miniszteriumban kollegája volt, következőleg jellemzi Mészáros Lázár: „Tetőtől talpig derek ember, jó hazafi, jó barát és quintessenciája a magyar hon művelésének. Irják róla, hogy ha bölcseségé-vel több bátorságot köt össze, talán megmentheti az 1848-ki forradalomtól hazáját. Küzdő erőt, com-bativitást értenek, s még akkor is kérdés? Mire, ki Ausztriát ismeri, nemmel felel. Azonban, ha Deák Ferencznek több bátorsága van, némileg for-radalmi lelkülettel is áldott volna meg; ennek hiányában bár csak fecsiset, quid potuisset, miben lymphatikussá vérrendszere gátolta idegrendszerén kifogván. Jobban ismerte magát, mintsem hogy bé-kepárti eszmével s bátorságával forradalomban tenni akart volna. A hol lehetett, egyengetni sze-regett, de nagy áradásban nem lehet a folyót me-derbe szorítani.

A haza halálját érdemli azért a mit tett, hogy többet nem tett, oka, hogy nem tehetett. Lett volna bár bölcsesége mellett Damjanich bátorsága, Gör-gey, vagy Kossuth agyafurtsága, Bem támadási ösztöne, a hon mégis elbukott volna. Mivel ha az Úristen a magyar forradalom kiűtésénél nem vilá-gosítja fel a nagyhatalmak elméjét abban, hogy Ausztria átok, hátrálója a haladásnak, röviden ha-szontalan, következőképp szükségtelen, ugy, mivel Ausztria Magyarhon nélkül semmi: non ens és mi-vel az ugynevezett európai hatalom mérlegnél Ausz-triát nélkülözni nem tudták, tehát a magyar forra-dalom ellen és Ausztria mellett dolgoztak. Száz Deák ugy nem birta volna megmenteni, mint egy Kossuth azt tán előbb megbuktatni."

— Sajtőhírbék. A közelebbi „Tarcza"-ban kijött Szombatos-historiában az első hasáb 18-ik sorában: biblia bensejét helyett olvasni kell: biblia betűjét. A második hasáb 4-ik sorá-ban át is vették helyett olv. át is vették. A 4-dik hasáb 31-dik sorában boszantással he-lyett olvasd boszankodással.

TÁRCZA.

MÉSZÁROS LÁZÁR

a „magyar szónokok- és státusfőfiakról."

I.

(Bevezetés. — Mészáros ismeretlen könyvhagyományai. — B. Eötvös József: „A 19-dik század uralkodó eszméi." — Csengery Antal: „Magyar szónokok és státusfőfiak könyve." — Nagy Pál. — Beöthy Ödön. — Deák Ferencz.)

(M. E.) Két éve mult, hogy Szokoly Viktor Mészáros Lázárnak, a 48-diki magyar hadtűgymi-niszternek kezéhez jutott iratait saját alá rendezte. Tanuja valék akkor baráti oldala mellett a szor-galomnak, melylyel azokat két világrész: Európa és Amerika elsórt pontjairól összegyűjté, a lelki-ismeretességnek, melylyel minden, bármely csekély hiányzó adatnak utáná járt s a pontosságának, hogy ne mondjam pedanteriának, mi a fáradsággal egybe-gyűjtött anyag rendezésében szerkesztői tisztének vezénylője volt.

Épen lelkiismeretes ezen munkája foglalá el íróasztalát, midőn sorsom Pestről s így oldala mel-lől Erdélybe sodort. Mint hittem volna akkor, hogy én, kit foglalkozásom, tanulmányaim egész más irányba tereltek, leszek, lehetek commentátora Mé-száros L. munkái gondos gyűjtőjének?

S így lett. Erdélyi lakom családi háztűznél sze-rencsém összehozott a férfinval, ki az első magyar had-tűgymiszternek számkivettségében barátja, kísérfője, laktársa volt: Katona Miklós honvédezedressel. Ugyanő öröklő Mészáros L. száma csekély, de becsere nagy könyvgyűjtőteményét. A könyvek, mik a távolba száműzötthez hazájából egy, vagy más ismerője által, mintegy Noé galamb menesztettek, utolsó olvasmányait, gondos studiumait képezék. S mi ez olvasmányai iránti érdekeltségének legtöbb bizonyosságot nyújtó s reánk nézve legbecsebbes tan-nyele: sajátkezűleg a könyv márgójára tett jegy-zetek, mikben a mű kiválóbb pontjai által keltett reflexióinak ad kifejezést.

Ily módon illusztrált könyvek közt van báró Eötvös Józsefnek a „XIX-ik század uralkodó esz-

Haszonvehetetlen, földadó alá nem vetett földek számításba nem jöhetnek, hanem beszámítás nélkül azoknak jutnak tulajdonul, a kiknek birtokai közé esnek; ha pedig a volt földesur és jobbagy birtoka közé esnének: akkor mindig a volt földesur részére maradnak.

5. Az új birtokrészek (tagok) fekvésére nézve tekintet legyen arra, hogy a volt urbáreszeknek, a mennyire lehet, egy tagban, vagy legalább dűlönként (fordulónként) összesítendő külön birtoka a volt földesur majorsági birtokától mindenestre elkülöníttessék, de úgy, hogy a volt jobbagyok valamely miveltési ágából — szokásos gazdálkodási módszerüket tekintve — semmi esetben ki ne rekesztessenek, különösen tehát rétek szántóföldek csak akkor cserélhetetnek ki, ha a célszerű tagosítás különben éppen nem eszközölhető; de ez esetben is ez csak egyes és kisebb területekre nézve történhetik.

A kisebb birtoktagok fekvésének sorrendjére nézve, ha az illetők különben meg nem egyeznének, rendszerint a sorshúzás vétsései alkalmazása.

6. Ha egyes földekre nézve tulajdon ezimen, de nem a volt urbéri kapcsolatból eredő magánjogi igények jelentettek be: az igénylők rendes polgári per útjára utasítandók, s ez esetben a peres földrészt a tetteles birtokos részébe számítatik ugyan; de az új birtok kihasználánál külön helyrajzi szám alatt jegyeztetik be, s külön határjelekkel ellátva csatolattik a tényleges birtokos tagjához.

30. §. A szabályozási terv (a tervrajz és annak írásba foglalandó értelmezése) a kapcsolatos irományokkal és a hitelesített mérnöki előmunkákkal együtt 14 napon át, mindenki által megtekinthetős végett, a helyszínen, egy e végre alkalmas helyiségben kiteendő; erről az összes érdekeltnek a bírói kiküldött által értesítetnek, és egyúttal az előterjesztett terv ellen teendő nemlátni kifogásaik felett a helyszínen tartandó szóbeli tárgyalásra a 20-dik §. határozataira leendő utalással megidézettnek.

A szomszéd helységekkel fennforgó határ-egyenlenség eseteiben az urbéri bíróság, intézkedéseit a vitás földrész kihagyásával, a határnak csak a peres kérdés által nem érintett többi részéről terjeszse ki. A térképen a vitás hely mindig kijelölendő.

Ha a függőben levő határ-egyenlenség utóbb elintéztetik: az érdekelt feleknek jogukban álland, az előbbi vita alatt állott rész szabályozását is eszközöltetni. (22. §.)

31. §. Az előbbi §-ban érintett tárgyalási határnapon a mérnök által készített határszabályozási tervvel (odaírvé legelő, erdő elkülönítésénél az új felosztási tervvezet, illetőleg a volt jobbagyok legelő és erdő-illetőségének javaslatba hozott mértékét) meg nem elégedő fél a nehezelt pontok elleni minden kifogásait, szintugy az ellenfél is elengedezéseit terjeszse elő és kérelmet mindkét fél, mindenik vitapontra nézve lehetőleg szabatosan adja elő.

A tárgyalás elnapolása csak fontos okokból engedhető meg.

Ha a felek a befejezett tárgyalás folyamában még új tanukra hivatkoztak: ezeket a kiküldött bíró azonnal kiballgatja, s az eljárás befejezte után az összes periratokat az urbéri törvényszékhez beküldi. (Folytatjuk.)

Vidéki levelezés.

Udvarhelyszék, nov. 29. 1868. — Mostanig csak úgy madár távlatból szemléltem az udvarhelyszéki községek hullámzását, a 67 ben ismétlődött 61-beli áradat pusztításait. Hitttem: embereink ha mindent nem, de sokat feleltek, és mindenek felett sokat tanultak. Csalódtam. És ezen csalódás, s az önzés nélküli egyszerűség, azon komoly elhatározásra birt, hogy közelebről szemügyre vegyem a keblí eseményeket, s jövőben ne essek mulasztás bűnébe oly dolgokra nézve, melyek egy s más csábító titulus alatt, a közérdek rovására, a kormány népszerűtlenségére, és az autonómia parodizálására, megrovást érdemlő meggondolatlansággal szelében történnék... Nem fogom sarkómat a „megállapított hittelt” r. l. tiszta búzájába vágni. De nem árt, sőt használni fog, ha alkalmasszerűleg kivülé más is érint egy-egy keblí tárgyat, s néha egy-egy keblí nagyságos kis zsarnokot, nagy füst, kevés tűz kísérelében.

Most — beköszöntőtől — az ezen havi bizottmánya gyűlés egy pár momentuma fölött mondom el észleleteimet... Az utókor számára föl kell jegyeznem, hogy ezen népesen kezdődött, de fészek-farkulag végződött gyűlést, egy kis — délről északnak irányult földrengés, s a megnyitási vigiliáján — a székház egyik kéményének kigyulása előzte meg.

A mint az első, második és harmadik napi események, azok folyamán, a mesterkelt többség, kihívó eljárása és a kiereszkolt eredmény fölött komolyan elgondolkoztam, azon szomorú meggyőződésre jutottam, hogy nálunk — a rideg valóság, s a nemzet életkérdése parancsolta, reformintézkedések háttérbe szorításával — még minden érdeklődés kiválgat a válaszlásokra, s ezek megnyugtató eredményeül — „egy kis hazafias kenyérhez való jutás- és juttatásra” torlódik.

Az igaz, Kölessey azt mondja: kenyér után indul a sokaság! Ámde itt nem indul, itt rohanva fut! Ha megérdemli-e — mint a bibliai nyomtató állat? az más kérdés; elég az ahoz, hogy a czigány miatyánkja: a mi kenyértünket add meg uram — de mindjárt! másféle náció előtt is nagyon nagy kelendőségnek örvend; és most inkább, mint valaha; ugyannyira: hogy miután az egyesnek egymagára ezen irányban sovány kilátásai lehetnek: az üzleti, a társulási szellem miázmái általificialva, gazdag nyermény bányádnak reményében, hivatalkereső consortiumba lépnek a „rokon-keblű” emberek. Ilyen consortiumról beszél nálunk a hír, melynek alaposágához kétség annál kevésbé férhet, mert egyik tagja illuminált állapotában kiszalasztotta, hogy ők, bizonyos család hivatalosztogató befolyásának fenntartása, sőt gyarapítása céljából szerződésileg, nem megvetendő pénztökeket tereltek össze. Az első alkalom kedvezett, s a hivatal kaparító töke jó sikerrel lett forgalomba hozva.

Eszembe jut Fáy András vigjátéka: „A keresők Erdélyben.” És e cím azon gonosz gondolatot támasztja bennem, hogy valaki nagyon bő anyagot találhatna nálunk, ily czinhi tragédiára: A kenyér keresők Udvarhelyszékén.

Jól tudom én, hogy politikában sentimentalismusk helye nincs; de azt is tudom, hogy kivált nálunk, hol a nép legnagyobb része szellemileg, anyagilag még annyira el van maradva, hol a kivándorlasi örvénye az eldozatokat még folyvást sorolja magába: itt székelvöldön a szervezett demoralisatio néptünk és alkotmányunk életének, fölvirágzásának, s az egyedül idvezítő józan democat iránynak legveszedelmesebb metyéke, mely a képességet, a jellemet, az önzés nélküli hazaszeretet, szóval a magasatos polgári erényeket csirájában öli meg; pedig nemzetet nagygyá csak ezek tehetnek, s a történetben örök példaul csak ily erényekre büszke nemzet marad fenn! No már a mennyiben valahol a közügy rovására érdekár saságok alakulnak: azokat eléggé kárhoztatni nem lehet! Azt hiszem, hogy ebben minden párt, a melynek tetteiben irányadó elve: „a haza minden előtt!” — velem egyetért.

De jövőnk a tárgyhöz még közelebb, és lássuk, mennyiben való ama latini axioma: opposita juxta se posita, magis elucescunt. — A nap eseményének komoly figyelemre méltó fontosságot azon külvilágos kölcsönöz, hogy törvénykezési tisztviselők, s első sorban törvényszéki elöl választása volt szönyegen; arról volt szó, hogy a vagyonunk, szabadságunk, becsületünk fölötti örködés hatalmával „ki” ruházassék fel? Valának igen szép számmal, kik az igazságszolgáltatás körébe eső magánjogi, s élet és vagyonbiztonsági magasabb érdekek fontosságától áthatva, így okoskodtak: ember kell a gátra! Ámde voltak nagyobb számban, a kiknek igényei nem terjedtek tovább, mint: ki a legény a csárdában?! és a kiknek sub hoc signo-ját ama közszájra került, s a helyzetet nagyon illusztráló német közmondás képezte: a ki ken az menyén. Ezen ellenállhatlan tényezővel véd és dacozóvettségben állt egyik másodrendű hivatalos tekintély pressioja, mely annyira nyilvános volt, hogy egyéb merész és részrehajló támogatása mellett, még azon közhelyeket is előre hivatalosan jelölte meg: hol esik jótátás! Ehez képzelje a t. olvasó a választások hulladékaian elődök hadát, az uszályhordókat s ultramontán elem keresztes vitézeit; s képzeljen előharczosl egy deli leventét, kit kortesi működésében mit sem zavarta meg az, hogy kiasse gyöngédtelenül megleckézték; s ha mindezt elképzelte: az elnöki választás nagy horderővel bíró eredménye lelki szeméi előtt áll! — Vajjon meddig választjuk még „hegedű szó és cimbalom mellett” törvénykezési tisztviselőinket?!

Ha ezen dicsőség nélküli győzelmet s az ily-szerű tényezők közreműködését legkevésbé az esetleges kisebbség és annak jelölje irigylheteti: de annál inkább elborulhat fölötté minden lelkes ügybarát, a ki törvénykezési állapotaink különben is gyarló mivoltát — mint szakértő — közelebről ismeri, s hozzá még tapasztalnia kell, hogy az igazságszolgáltatás ügye, régi intézményeink „roszul felfogott culusának s egyes cuteriák önérdékének” áldozatul dobatik! A kik e fölött hideg közönyvel, mephistoi örömmel mosolyogni bírnak, én azokat legfőlebb szánni, de jó kedvtiket irigyelni nem tudom; én inkább szeretek azok közé tartozni, a kik majd utoljára nevetnek. Ezt taláslanám azoknak is, a kik most itt a „booskoros nemesi demagogiát” (lásd „Pesti Napló” 207. szám) megteremteni igyekeztek. Mert látjátok feleim! meg van írva: Ne féljétek az októrt, kik csak a testet ölik meg: a lelket meg nem ölhetik!

Az igazságszolgáltatás hiányai ellen általános a panasza, s ha annak oka nagyrészt magukban az egymást felváltó rendszerekben, de jóval nagyobb részben bizonyára a törvények pontos kezelésére szigoruan megkivántató elméleti és gyakorlati képességgel nem rendelkező törvénykezési személyzetben keresendő. Tisztelet egyes kivételeknek, hanem az égető bajt ez nem szünteti meg! Az udvarhelyszéki törvényszék vezetése eddig avatott kezek között volt. Mit rejt a jövő e részben? én magam most még nem tudom; annyi azonban áll, hogy komolyan gondolkozó szakértők aggodalommal néznek elébe... Belejön!... mind csak be-

lejön! könnyű nektek ezt mondani! de hát azok a szükségkép hosszan tartó tanévek tartama alatt előforduló magán érdekek, a társadalmi és állami magasabb tekintetek? Ezekre is fellene ám gondolni! Én részemről közügy kérdésekben személyekkel nem sokat törődöm; mindenesetre nem egyesek, nem osztályok és nem felekezetek önző ügye — kérész élete, hanem a mindezek fölött álló közérdek előttem a fölényeg, s e részben véleményem teljes szabadságát semmi tekinteteknek alá nem rendelem!..

A recriminatio nem maradhatott ki a választási mozgalmak játékból: az esetleges többség intendansai Bach és Schmerling urak szerepeltetése által „is” egy kis zavaros vizet kívántak hajtani saját malomukra; csupán azért, hogy annyi közt „egy” ember szemében szálkát keresessenek. És ugyan kik ők? az egyik nem más, mint a ki Bach kormányának sok mindenféle hasznos szolgálatokat tett, s a kinek vendégszerető háza — in illo tempore — a Bach notabilitások tudva levő gyűlése volt! És ugyan ki még? a kinek bölcsője feje — a Bach korszak kronikái szerint — sárga fekete kétfélt sas volt pingálva, ilyen aláírással: K. K. Unt. Bez. Commis. zu... és a kit Heydte ringatott és hordott ölében kitudtat szerint! Milyen halálatlan a világ! s benne az emberek mily feledékenyek!

Kerülvén majd a sor azon — az alkotmányos életben példátlan visszaélésre, mely szerint az egyik főbb tisztviselő több, a másik és egy alsóbbrendű tisztviselő pedig egy-egy elítelt és bebörtönzött fegyeneznek a büntetés idő letelése előtt, kis királyi módra megkegyelmezt: az e végre kiküldött bizottság, s annak véleménye folytán a bizottmánya gyűlés — jöllehet tagjai száma a janitokkal együtt a huszat alig haladta meg — nem találta magát illetékesnek ezen „kenyes” kérdéshez fegyelmileg hozzá szólni, mindaddig, míg törvényszékieleg le nem tárgyalattik. És lám, ezen urak erőlyes felszólalás daczára, még eddig sem le nem mondottak, sem felfüggesztve nem lettek. Quo usque tandem...? Többet mondok: összesen 5, mond öt közigazgatási tisztviselő áll vizsgálat alatt, hanem azért helyükben vannak s nyugodtan élvezik állásuk előnyeit, jótékony áldásait.

Az efféle gazdálkodás miatt zűg nálunk a „csinálattan” közvélemény, és ime, hogy ezen alkotmányosan jogosult zűgást elnémitsák, a világ szemé közé „kifelé” port hintenek: a közvélemény szűnni nem akaró hangját elbérálmáj — demagogiának!

Jövő leveleim — szerkesztő úr engedelmével — tényekkel fogják illusztrálni a helyzet minden pontjait.

Kemény Pál.

NAPI HIREK.

— Ö Felsége a király f. hó 7-kén fogadta az országos honvédegyelet központi bizottságának Horváth János és Ivánka Imre ezredeseiből s Domady Ferencz és Kiss Miklós századosokból álló küldöttségét, a mely az összes honvédegyletek nevében hódolatlalt ajáulotta fel ö Felségének az 1848—49 diki honvédek szolgálatát trón, haza és törvény védelmére. Ez alkalommal Horváth János ezredes, a küldöttség vezetője szolt; mire ö Felsége következőleg felelt: „Szívesen fogadom a honvédség hódolatának és szolgálati készségének nyilvánítását; meg vagyok győződve, hogy a trón és haza iránti kötelességüket mindenkor hiven teljesítendik.” A küldöttség legnagyobb örömmel fogadta ö Felsége ezen tejedelmi nyilatkozatát, s király ö Felségét, éjenezve távozott.

— Lapunk bezártáig a pesti posta meg nem érkezett; oka valószínűleg a tegnapi esett nagy hóban rejlik.

— Királyné ö Felsége főudvarmesternője, mint írják, Auersperg hercegné, szül. Szapáry grófnő lesz, miután Königsberg grófné, nem tudván magyarul, már hosszabb idő óta távol van az udvartól.

— A muzeumutczai óvoda f. hó 13-án, vasárnap, délelőtt 11 órakor meguyittatik, mely ünnepélyre a t. cz. közönség tisztelettel meghívatik. Kolozsvárt, decz. 10. 1868. Szász Domokos, az óvodai bizottmány elnöke.

— Kolozsvár 1049, 4 lábnyira fekszik a tenger színe, s 700 lábnyira az alföldi román felett; így mutatja a nivella, mely jelenleg Triesttől, s illetőleg a tengertől a Kolozsvárt építendő indóház pontjág terjed.

— A királyföldi egyetem — mint Nagy-Szebenből távirják — folyó hó 9-kén a nemzeti-ségi törvény és unio ellen előterjesztést intézett a miniszterjumhoz és országgyűléshez. Szép! Ma holnap megérjük, hogy minden egyes megye votumától lesz függővé tevé a parlament határozatainak érvénye, holott 1848 óta még a törvényhozás egyszerű factorai sem lehetnek.

— A gyula-fehérvári indóházba folyó hó 7-én d. u. 2 órakor robogott be az első gőzmozdony.

— Különös játékát láttuk a természetnek a legközelebbi napokban: kedden, szerdán tavaszi meleg, szerdán éjjel dörgéssel kísért eső, erre aztán erős havazással beállott a tél.

— Nagy-Szebenben e hó 8-kán erős vi-

har volt. Ha valamennyi ablak nem is, de igen sok összerült. E vihar szárnyának egyik széle városunkat is érte, hanem itt nem annyi szerencsével az üvegesekre nézve, mint amott.

— Az alvinczszeben-verestoronnyi vasútvonalról Szászvárosra az a hír kél, hogy annak kiépítéséhez az állam garantiája nélkül is hozzá fog Klein, ismert vasúti vállalkozó. A „H. Ztg” közli e hirt, másra hátrítván érte a felelősséget.

— A brassói kaszinó-egylet háláiratot intézett a miniszterjumhoz azért, hogy az 1869-diki költségvetésben a Brassóban felállítandó államgymnasium is szerepel; kéri egyszersmind a kormányt, hogy ez intézetre a valláskülönbségnek, semmi befolyása se legyen.

— A szélső baloldaldnak egyik, sőt tán egyetlen valódi capacitáa, Irányi Dániel Párisból Pestre érkezett. Most már a Kossuth családon kívül alig van külföldön valaki az egykori emigratio főbb tagjai közül.

— Hibaigazítás. Mult számunkban azon hír elől, mely egy kereskedősegéd agyonlítéséről szolt, vétségből kimaradtak e szavak: „Tordáról írják.”

— A kolozsvári jótékony nőegylet sorsjátéka alkalmával kihúzott nyerő számok:

2. 12. 17. 34. 36. 39. 54. 77. 78. 95. 106. 108. 117. 163. 181. 184. 211. 263. 282. 290. 292. 298. 363. 370. 382. 404. 468. 469. 473. 491. 503. 513. 532. 544. 553. 565. 572. 594. 605. 618. 631. 643. 652. 659. 671. 700. 710. 742. 771. 779. 790. 791. 812. 817. 825. 838. 842. 846. 849. 850. 852. 853. 854. 857. 865. 870. 879. 881. 888. 891. 908. 921. 924. 925. 933. 937. 973. 1033. 1036. 1070. 1127. 1136. 1139. 1145. 1147. 1148. 1172. 1200. 1259. 1260. 1288. 1326. 1361. 1371. 1399. 1402. 1405. 1415. 1429. 1445. 1456. 1468. 1470. 1474. 1503. 1524. 1542. 1550. 1588. 1602. 1620. 1659. 1666. 1695. 1703. 1739. 1746. 1764. 1776. 1788. 1799. 1803. 1823. 1827. 1828. 1840. 1853. 1926. 1930. 1943. 1945. 1965. 1979. 2009. 2018. 2025. 2029. 2039. 2056. 2072. 1105. 2111. 2128. 2159. 2164. 2170. 2188. 2219. 2226. 2227. 2237. 2262. 2267. 2270. 2291. 2293. 2311. 2326. 2330. 2336. 2363. 2366. 2372. 2391. 2398. 2402. 2408. 2409. 2413. 2420. 2422. 2431. 2460. 2463. 2480. 2497. 2528. 2588. 2609. 2622. 2623. 2634. 2674. 2707. 2711. 2722. 2744. 2771. 2787. 2799. 2806. 2818. 2920. 2929. 2949. 2995. 3000. 3011. 3052. 3062. 3067. 3109. 3124. 3161. 3181. 3207. 3253. 3259. 3268. 3287. 3318. 3341. 3343. 3346. 3357. 3369. 3390. 3432. 3465. 3481. 3489. 3514. 3544. 3556. 3568. 3575. 3613. 3636. 3652. 3697. 3700. 3728. 3772. 3802. 3832. 3855. 3875. 3895. 3896. 3897. 3900. 3924. 3931. 3937. 3962. 3968. 3971. 3973. 3990. 4009. 4015. 4027. 4030. 4059. 4076. 4091. 4095. 4128. 4134. 4155. 4183. 4196. 4208. 4217. 4227. 4267. 4277. 4281. 4282. 4289. 4303. 4310. 4323. 4334. 4351. 4354. 4360. 4381. 4411. 4425. 4447. 4458. 4464. 4472. 4489. 4501. 4506. 4508. 4512. 4514. 4523. 4554. 4568. 4578. 4591. 4673. 4680. 4682. 4697. 4720. 4760. 4780. 4796. 4806. 4810. 4823. 4824. 4873. 4911. 4946. 4963. 4946. 5007. 5018. 5054. 5063. 5103. 5156. 5161. 5175. 5180. 5182. 5192. 5194. 5204. 5238. 5240. 5248. 5249. 5253. 5257. 5265. 5275. 5307. 5316. 5320. 5330. 5355. 5365. 5432. 5437. 5443. 5479. 5480. 5485. 5496. 5523. 5528. 5545. 5556. 5557. 5571. 5592. 5599. 5632. 5634. 5671. 5730. 5745. 5751. 5754. 5755. 5773. 5788. 5825. 5847. 5864. 5866. 5881. 5905. 5914. 5923. 5944. 5991. 6025. 6032. 6037. 6063. 6104. 6122. 6168. 6247. 6307. 6324. 6329. 6349. 6355. 6402. 6473. 6478. 6499. 6512. 6522. 6535. 6546. 6558. 6560. 6584. 6585. 6678. 6699. 6702. 6770. 6797. 6867. 6871. 6994. 7015. 7029. 7035. 7039. 7050. 7052. 7062. 7076. 7086. 7088. 7102. 7106. 7114. 7121. 7142. 7154. 7175. 7197. 7211. 7228. 7247. 7311. 7330. 7350. 7363. 7371. 7389. 7402. 7419. 7423. 7434. 7449. 7462. 7478. 7484. 7498. 7509. 7513. 7522. 7524. 7546. 7581. 7606. 7646. 7647. 7650. 7691. 7705. 7761. 7763. 7769. 7785. 7834. 7847. 7947. 7965. 7991. 8006. 8008. 8064. 8101. 8122. 8141. 8161. 8171. 8177. 8203. 8218. 8224. 8228. 8250. 8276. 8413. 8444. 8459. 8466. 8475. 8486. 8498. 8589. 8618. 8641. 8643. 8665. 8682. 8685. 8705. 8741. 8872. 8882. 8900. 8919. 8932. 8945. 8946. 8975. 9007. 9059. 9064. 9077. 9079. 9097. 9112. 9118. 9120. 9126. 9127. 9155. 9174. 9197. 9219. 9253. 9263. 9268. 9296. 9320. 9322. 9334. 9337. 9344. 9352. 9363. 9374. 9387. 9394. 9408. 9434. 9442. 9446. 9449. 9456. 9485. 9510. 9514. 9545. 9548. 9618. 9634. 9671. 9672. 9677. 9725. 9727. 9765. 9786. 9819. 9829. 9868. 9874. 9894. 9901. 9905. 9930. 9939. 9943. 10000. 10020. 10026. 10030. 10041. 10050. 10071. 10103. 10114. 10138. 10149. 10150. 10186. 10194. 10195. 10279. 10296. 10321. 10323. 10367. 10432. 10465. 10473. 10474. 10486. 10517. 10518. 10548. 10572. 10591. 10605. 10607. 10635. 10658. 10662. 10693. 10699. 10714. 10768. 10818. 10853. 10862. 10866. 10922. 10946. 10963. 10964. 10978. 11025. 11072. 11086. 11097. 11108. 11112. 11141. 11152. 11154. 11174. 11181. 11200. 11204. 11215. 11236. 11247. 11254. 11263. 11270. 11321. 11336. 11371. 11377. 11399. 11403. 11409. 11415. 11422. 11426. 11462. 11475. 11496. 11551. 11573. 11578. 11579. 11595. 11597. 11651. 11700. 11707. 11712. 11731. 11735. 11740. 11762. 11774. 11775. 11805. 11834.

11846. 11860. 11877. 11893. 11894. 11907. 11916
11944. 11957. 11964. 11974. 11976. 12025. 12028.
12035. 12048. 12070. 12090. 12117. 12134. 12175.
12205. 12208. 12210. 12231. 12245. 12249. 12296.
12299. 12311. 12348. 12360. 12373. 12391. 12407.
12413. 12437. 12499. 12549. 12556. 12569.

Kértemek a tisztelt nyelő-számok tulajdonosai, hogy nyerevényeiket f. hó 13-ikáig vasárnap délutáni 4 óráig a tárlat helyiségében naponta délutáni 9—12 óráig, délután 2—4 óráig átvenni méltóztassanak. Folyó hó 13-ikán túl e hónap folytában a nyerevényeket át lehet venni választmányi tag Vinkler Ferenczénél, Hidutca 314. szám.

Hivatalos értesítések kivonata.

Pályázatok: Küküllőmegyében mérnöki állomásra decz. végéig. Belső Szolnokban orvos állomásra jan. 10-ig. Egy Al-Kenyérén felállítandó postához postamesteri állomásra jan. 1-ig.

18829.—1868.

Pályázat.

A kolozsvári m. k. adó és vámvivatalnál egy díjas gyakornoki állomás 300 frt. évi segélydíjjal betöltendő. Pályázni kívánók felhívattak, hogy kellően okmányolt folyamodványukat a kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság elnökségéhez ezen hirdmény első beiktatásától számított három hét alatt nyújtsák be.
A m. k. pénzügyi igazgatóságtól.
Kolozsvárt, december hó 4-én 1868.

(Sz. 6147) 1868.

Hirdetmény.

Mező-Szombattelke községében az összes birtokosság arányosított, és az avval kapcsolatos három havi községi kormajog 1868 december 21-én reggeli 9 órakor Mocson az alispáni iródban 4-negy egymásután következő évekre árverezés útján hasznosbérbe fog adni, a hasznosbéri feltételek az árverezés napjára is birtokos és megbízott Boeskor Lászlónál megtekinthetők.

Kolozs megye tisztségétől Kolozsvárt december 6-én 1868,
Hoszu Teophil alispán
Csákány László aljegyző

NEM HIVATALOS

(430)

CZETZ JÁNOS és TÁRSA.

(Kolozsvárt, közepetca Follyház.)

Dusan és izléssel ellátott

női és férfi-divat, ugy bécsi butoraktárunkban

folytonosan kaphatók és megrendelhetők mindenféle kizárólagos szükség-
ges czikkek, rumburgi, hollandi, kreász- és bécsi-házi vásznak, színes- és fe-
ketek selyemruha-kelmék, téli-felöltők, női-kalapok, kitűnő jó topánok és kesztyűk.
Selyem és kázmér paplanok. Lószőr- és ruganyos madráczok,
futó- és szoba szőnyegek, a legújabb és szebb butorszüvetek, nagyválasztás-
ban és jutányos árt.

Bécsi butoraktárunkban újabb érkeztek csinos egy-
és két ajtós sifonok, ujalaku ágyak, író, varró és toilete-asztalok, különféle
credenczek, nád, fa- és szalmaszékek, továbbá:

Aranyos- és diófaramaju-tükrök, gyári ártakért kaphatók.

Karácsoni és újévi ajándékoknak olcsó ruhakelmék,
fő-ékek és ékszer.

Vidéki megrendeléseket pontosan igazítunk.

(432)

A növények tárlata vasárnap f. hó 6-án este 7 órakor bezárattat; a sorshuzás
f. hó 8-án délelőtt 10 órakor történik. A nyerevények kiadása azon nap délután
3 órakor kezdődik, s foly a tárlat helyiségében a városi redout teremben f. hó 9-én
és 10-én délelőtt 9—1 óráig, délután 2—4 óráig. Kértemek a nyelő sorsjegyei tulajdo-
nossai, hogy nyerevényeiket a fenirt időben elvinni sziveskedjenek.

A rendező bizottmány

(58)

Fogorvos tekintetes POPP J. G. urnak

Bécs, Bognergasse 2 sz.

Lipce, november 2-án, 1866.

Tisztelt ur!

Ezen önhöz intézett soraim célja, önnek köszönetet mondani eléggé nem
becsülhető „Anatherin-Szájvizért”, mely által én, kinek foghúsa minden
orvos és sebész daczára mindig vérzett, s roppant kint okozott, néhány hét
alatt tökéletesen meggyógyultam. Fogadjá ezért mélyen érzett hálámat, s tegye
ezen levelet az emberiség javára közzé, mert hisz annyan szenvednek vérző
foghúsbajban, s nem lehet nekik jobb szert ajánlani, mint önnek szájjvizét.

Maradok tisztelettel

Mori L. könyvvezető,
Brühl 26.

BIZOMÁNYOSOK: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER
gyógyászok és KARVAZY J. Tóldán: Wolff gyógyszer. Szébenben: Müller gyógyszer. Zóher, Steiner.
Brassóban: Fabick gyógyszer. Jekelius gyógyszer. C. Anken. Károly-Felér-várt: Sander gyógyszer. Szeged:
Segesvárt: Misselbacher, Démián D. és Markus Fr. Besztercén: Dietrich, Fleischer és Tergavits
Ed. Dézsen: Krámer Samuel. Déván: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy-
Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászváron: Leonhardt.
Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-
Váradhelyt: Nagy Jakab. Bőszörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.
Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nyiregyháza: Bacsay B. gyógyszer. Szinyer-Váradhelyt: Gerber gyógyszer.

Locomobile-szíjak.

(210)

Ajánljuk jeles

géphajtó-szíjainkat,

melyek erős színborból készítek,

gummi- tömlők, tömölemezek sat.

gép- faolaj, legfinomabb

Z S Á K O K,

swájci köszörü-kövek, sikamlók,

valódi lafertek,

budai malomkövek.

Terjedelmes árjegyzékek kívánatra ingyen

GEITTNER és RAUSCH,

Főút, 2 sz. Pesten.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

KÜLFÖLD.

Konstantinápoly, decz. 7. Prokesch báró osztrák-magyar követ szabadságidejét nem használhatja, azon utasítást kapván a közös kül-
ügyértől: ne hagyja el állomását. Delgavics görög követ működését megszüntette, de útleveli még nem kézbesítették. A porta 8 napi gondolkodási időt engedett az atheni kormányoknak. A thesszali hadsereg készüléket tesz a batárok átlépésére. Szakítás esetére a porta mindazon hajók fenékre lövetését rendelt el, melyek önkéntesséket szállítanak Kréta szigetére. Tegnap a szultán elnöke alatt nagy tanács tartott; a háborús eshetőségekről volt szó. A szultán manifestum tudatni népeivel, miért szakította meg a diploma-
tiai viszonyokat Görögországgal.

Páris, decz. 8. A „Constitutionnel” szerint a porta megígérte a nagyhatalmaknak azt, hogy ha

Görögország visszatartólag felelne, a megtorló rendszabályok végrehajtásával decz. 12-ig várni fog.

A „Moniteur” jelenti: Bismarck gróf mind-
járt megérkezése után meglátogatta Francia, Angol- és Oroszország követeit s azon reményét nyil-
sánta, hogy a nagyhatalmak közti barátságos vi-
zonylatok nem fognak megzavaradni.

A turini „Gazetta”-ban nov. 30-ról olvassuk: „Florence-ből értesülünk, hogy a külügyminisz-
teriumból elég éles jegyzék ment Párisba; Nigra lovac meg van bízva e jegyzéket de Moustier mar-
quisnak felolvasni, s azt másolatban neki átadni. Az általános indignatio után, melyet Tognetti és Monti lefejeztetése keltett, azon kívánság fejeztetik ki, hogy a császári kormány, melynek kell, hogy bizonyos befolyást gyakorolhasson oly államra, mely oltalma alatt áll, ezután hasonló visszaéléseket akadályozzon meg, a melyek iránti felhatalmazás részben reá is sulyosodik; azonföül az ily cseme-
nyek igen könnyen megzavarják az Olasz- és Franciaország közti levő szívélyes viszonyt.”

Az „Imparcial” elismeri a Cuba szigetén kitört lázadás komoly jelentőségét és így szól: Sürgősen szükséges, hogy a sziget rögtön pacifi-
cáltassék és azon szabadságok adassanak meg neki, melyeket a forradalomtól vár. Ne késleked-
jék a kormány a tengerentuli birtokokra alkalmaz-
ható reformok kibocsátásával, nevezetesen a rah-
szolgakérdést meg kell oldani. Spanyolországnak — ugymond az „Imparcial” — semmiféle áldozat-
tól nem szabad visszatartania, hogy a fölkelést Cuba szigetén elnyomja.

Madrid, decz. 6. Puerto-Máriában és Cadix-
ban fegyveres köztársasági demonstratio történt. A kormány abbéli felszólítása, hogy rakják le fegy-
vereiket, eredménytelen maradt. A köztársaságiak által emelt barricadokat a tengerész katonák ro-
hammal bevették, s a köztársaságiakat szétszórta. Legközelebb egy kormányrendelet megjelenését várják, mely által a cortes-választások januárius 13, 14 és 15 kére tűzötnének ki.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

(435)

Regale árverés.

Kolozs megyében fekvő Budatelke helységben f. év
decz. 30-án fog árvereztetni
az özsvesített korcsmárlási jog 1869 februar 1-től
kezdve három évre.

Kolozsvárt Stein János-nál kapható:

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték-tá-
blával, a kolozsvári kir. posta, távirda és Biasini-gyorskocsi menetrendével.
Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. postán küldve 35 kr.

Erdélyi képes naptár. Ára 26 kr.

Kolozsvári nagy naptár

Szerkesztette Léczfalvi B. László.

A m. k. felelős ministerium, m. k. hétszemélyes tábla, m. k.
ítélőtábla és Erdélyi tisztí-nevtárával.

Bolti ára 80 kr.

E naptár tartalma:

I. SZOROS ÉRTELMBEN VETT NAPTÁR RÉSZ: Katholikus, protestáns, görög-orosz és izraelita
naplár, gazdasági jegyzékekkel, megelőve a nap- és holdvilágosodások is. II. SZÉPIRODALOM, TÖRTÉ-
NET ÉS TÁRSAT ELES, mely rovat tartalmaz: 1. Tükör, Imre, regény és történelmi korajából
mutatvány 1. összeskötés. 2. Békakoma. 3. Tükör s a kövelek. Léczfalvi B. Lászlótól. 2. Harczra
magyar, Petőfiék egy még egészen újszerűen költés. 3. Dora hegyvidéje, Göring utána. 4. Bem-
tábornok emlékirata. 5. Regény. 6. Szépirodalom. 7. Szépirodalom. 8. Szépirodalom. 9. Szépirodalom. 10. Szépirodalom. 11. Szépirodalom. 12. Szépirodalom. 13. Szépirodalom. 14. Szépirodalom. 15. Szépirodalom. 16. Szépirodalom. 17. Szépirodalom. 18. Szépirodalom. 19. Szépirodalom. 20. Szépirodalom. 21. Szépirodalom. 22. Szépirodalom. 23. Szépirodalom. 24. Szépirodalom. 25. Szépirodalom. 26. Szépirodalom. 27. Szépirodalom. 28. Szépirodalom. 29. Szépirodalom. 30. Szépirodalom. 31. Szépirodalom. 32. Szépirodalom. 33. Szépirodalom. 34. Szépirodalom. 35. Szépirodalom. 36. Szépirodalom. 37. Szépirodalom. 38. Szépirodalom. 39. Szépirodalom. 40. Szépirodalom. 41. Szépirodalom. 42. Szépirodalom. 43. Szépirodalom. 44. Szépirodalom. 45. Szépirodalom. 46. Szépirodalom. 47. Szépirodalom. 48. Szépirodalom. 49. Szépirodalom. 50. Szépirodalom. 51. Szépirodalom. 52. Szépirodalom. 53. Szépirodalom. 54. Szépirodalom. 55. Szépirodalom. 56. Szépirodalom. 57. Szépirodalom. 58. Szépirodalom. 59. Szépirodalom. 60. Szépirodalom. 61. Szépirodalom. 62. Szépirodalom. 63. Szépirodalom. 64. Szépirodalom. 65. Szépirodalom. 66. Szépirodalom. 67. Szépirodalom. 68. Szépirodalom. 69. Szépirodalom. 70. Szépirodalom. 71. Szépirodalom. 72. Szépirodalom. 73. Szépirodalom. 74. Szépirodalom. 75. Szépirodalom. 76. Szépirodalom. 77. Szépirodalom. 78. Szépirodalom. 79. Szépirodalom. 80. Szépirodalom. 81. Szépirodalom. 82. Szépirodalom. 83. Szépirodalom. 84. Szépirodalom. 85. Szépirodalom. 86. Szépirodalom. 87. Szépirodalom. 88. Szépirodalom. 89. Szépirodalom. 90. Szépirodalom. 91. Szépirodalom. 92. Szépirodalom. 93. Szépirodalom. 94. Szépirodalom. 95. Szépirodalom. 96. Szépirodalom. 97. Szépirodalom. 98. Szépirodalom. 99. Szépirodalom. 100. Szépirodalom. 101. Szépirodalom. 102. Szépirodalom. 103. Szépirodalom. 104. Szépirodalom. 105. Szépirodalom. 106. Szépirodalom. 107. Szépirodalom. 108. Szépirodalom. 109. Szépirodalom. 110. Szépirodalom. 111. Szépirodalom. 112. Szépirodalom. 113. Szépirodalom. 114. Szépirodalom. 115. Szépirodalom. 116. Szépirodalom. 117. Szépirodalom. 118. Szépirodalom. 119. Szépirodalom. 120. Szépirodalom. 121. Szépirodalom. 122. Szépirodalom. 123. Szépirodalom. 124. Szépirodalom. 125. Szépirodalom. 126. Szépirodalom. 127. Szépirodalom. 128. Szépirodalom. 129. Szépirodalom. 130. Szépirodalom. 131. Szépirodalom. 132. Szépirodalom. 133. Szépirodalom. 134. Szépirodalom. 135. Szépirodalom. 136. Szépirodalom. 137. Szépirodalom. 138. Szépirodalom. 139. Szépirodalom. 140. Szépirodalom. 141. Szépirodalom. 142. Szépirodalom. 143. Szépirodalom. 144. Szépirodalom. 145. Szépirodalom. 146. Szépirodalom. 147. Szépirodalom. 148. Szépirodalom. 149. Szépirodalom. 150. Szépirodalom. 151. Szépirodalom. 152. Szépirodalom. 153. Szépirodalom. 154. Szépirodalom. 155. Szépirodalom. 156. Szépirodalom. 157. Szépirodalom. 158. Szépirodalom. 159. Szépirodalom. 160. Szépirodalom. 161. Szépirodalom. 162. Szépirodalom. 163. Szépirodalom. 164. Szépirodalom. 165. Szépirodalom. 166. Szépirodalom. 167. Szépirodalom. 168. Szépirodalom. 169. Szépirodalom. 170. Szépirodalom. 171. Szépirodalom. 172. Szépirodalom. 173. Szépirodalom. 174. Szépirodalom. 175. Szépirodalom. 176. Szépirodalom. 177. Szépirodalom. 178. Szépirodalom. 179. Szépirodalom. 180. Szépirodalom. 181. Szépirodalom. 182. Szépirodalom. 183. Szépirodalom. 184. Szépirodalom. 185. Szépirodalom. 186. Szépirodalom. 187. Szépirodalom. 188. Szépirodalom. 189. Szépirodalom. 190. Szépirodalom. 191. Szépirodalom. 192. Szépirodalom. 193. Szépirodalom. 194. Szépirodalom. 195. Szépirodalom. 196. Szépirodalom. 197. Szépirodalom. 198. Szépirodalom. 199. Szépirodalom. 200. Szépirodalom. 201. Szépirodalom. 202. Szépirodalom. 203. Szépirodalom. 204. Szépirodalom. 205. Szépirodalom. 206. Szépirodalom. 207. Szépirodalom. 208. Szépirodalom. 209. Szépirodalom. 210. Szépirodalom. 211. Szépirodalom. 212. Szépirodalom. 213. Szépirodalom. 214. Szépirodalom. 215. Szépirodalom. 216. Szépirodalom. 217. Szépirodalom. 218. Szépirodalom. 219. Szépirodalom. 220. Szépirodalom. 221. Szépirodalom. 222. Szépirodalom. 223. Szépirodalom. 224. Szépirodalom. 225. Szépirodalom. 226. Szépirodalom. 227. Szépirodalom. 228. Szépirodalom. 229. Szépirodalom. 230. Szépirodalom. 231. Szépirodalom. 232. Szépirodalom. 233. Szépirodalom. 234. Szépirodalom. 235. Szépirodalom. 236. Szépirodalom. 237. Szépirodalom. 238. Szépirodalom. 239. Szépirodalom. 240. Szépirodalom. 241. Szépirodalom. 242. Szépirodalom. 243. Szépirodalom. 244. Szépirodalom. 245. Szépirodalom. 246. Szépirodalom. 247. Szépirodalom. 248. Szépirodalom. 249. Szépirodalom. 250. Szépirodalom. 251. Szépirodalom. 252. Szépirodalom. 253. Szépirodalom. 254. Szépirodalom. 255. Szépirodalom. 256. Szépirodalom. 257. Szépirodalom. 258. Szépirodalom. 259. Szépirodalom. 260. Szépirodalom. 261. Szépirodalom. 262. Szépirodalom. 263. Szépirodalom. 264. Szépirodalom. 265. Szépirodalom. 266. Szépirodalom. 267. Szépirodalom. 268. Szépirodalom. 269. Szépirodalom. 270. Szépirodalom. 271. Szépirodalom. 272. Szépirodalom. 273. Szépirodalom. 274. Szépirodalom. 275. Szépirodalom. 276. Szépirodalom. 277. Szépirodalom. 278. Szépirodalom. 279. Szépirodalom. 280. Szépirodalom. 281. Szépirodalom. 282. Szépirodalom. 283. Szépirodalom. 284. Szépirodalom. 285. Szépirodalom. 286. Szépirodalom. 287. Szépirodalom. 288. Szépirodalom. 289. Szépirodalom. 290. Szépirodalom. 291. Szépirodalom. 292. Szépirodalom. 293. Szépirodalom. 294. Szépirodalom. 295. Szépirodalom. 296. Szépirodalom. 297. Szépirodalom. 298. Szépirodalom. 299. Szépirodalom. 300. Szépirodalom. 301. Szépirodalom. 302. Szépirodalom. 303. Szépirodalom. 304. Szépirodalom. 305. Szépirodalom. 306. Szépirodalom. 307. Szépirodalom. 308. Szépirodalom. 309. Szépirodalom. 310. Szépirodalom. 311. Szépirodalom. 312. Szépirodalom. 313. Szépirodalom. 314. Szépirodalom. 315. Szépirodalom. 316. Szépirodalom. 317. Szépirodalom. 318. Szépirodalom. 319. Szépirodalom. 320. Szépirodalom. 321. Szépirodalom. 322. Szépirodalom. 323. Szépirodalom. 324. Szépirodalom. 325. Szépirodalom. 326. Szépirodalom. 327. Szépirodalom. 328. Szépirodalom. 329. Szépirodalom. 330. Szépirodalom. 331. Szépirodalom. 332. Szépirodalom. 333. Szépirodalom. 334. Szépirodalom. 335. Szépirodalom. 336. Szépirodalom. 337. Szépirodalom. 338. Szépirodalom. 339. Szépirodalom. 340. Szépirodalom. 341. Szépirodalom. 342. Szépirodalom. 343. Szépirodalom. 344. Szépirodalom. 345. Szépirodalom. 346. Szépirodalom. 347. Szépirodalom. 348. Szépirodalom. 349. Szépirodalom. 350. Szépirodalom. 351. Szépirodalom. 352. Szépirodalom. 353. Szépirodalom. 354. Szépirodalom. 355. Szépirodalom. 356. Szépirodalom. 357. Szépirodalom. 358. Szépirodalom. 359. Szépirodalom. 360. Szépirodalom. 361. Szépirodalom. 362. Szépirodalom. 363. Szépirodalom. 364. Szépirodalom. 365. Szépirodalom. 366. Szépirodalom. 367. Szépirodalom. 368. Szépirodalom. 369. Szépirodalom. 370. Szépirodalom. 371. Szépirodalom. 372. Szépirodalom. 373. Szépirodalom. 374. Szépirodalom. 375. Szépirodalom. 376. Szépirodalom. 377. Szépirodalom. 378. Szépirodalom. 379. Szépirodalom. 380. Szépirodalom. 381. Szépirodalom. 382. Szépirodalom. 383. Szépirodalom. 384. Szépirodalom. 385. Szépirodalom. 386. Szépirodalom. 387. Szépirodalom. 388. Szépirodalom. 389. Szépirodalom. 390. Szépirodalom. 391. Szépirodalom. 392. Szépirodalom. 393. Szépirodalom. 394. Szépirodalom. 395. Szépirodalom. 396. Szépirodalom. 397. Szépirodalom. 398. Szépirodalom. 399. Szépirodalom. 400. Szépirodalom. 401. Szépirodalom. 402. Szépirodalom. 403. Szépirodalom. 404. Szépirodalom. 405. Szépirodalom. 406. Szépirodalom. 407. Szépirodalom. 408. Szépirodalom. 409. Szépirodalom. 410. Szépirodalom. 411. Szépirodalom. 412. Szépirodalom. 413. Szépirodalom. 414. Szépirodalom. 415. Szépirodalom. 416. Szépirodalom. 417. Szépirodalom. 418. Szépirodalom. 419. Szépirodalom. 420. Szépirodalom. 421. Szépirodalom. 422. Szépirodalom. 423. Szépirodalom. 424. Szépirodalom. 425. Szépirodalom. 426. Szépirodalom. 427. Szépirodalom. 428. Szépirodalom. 429. Szépirodalom. 430. Szépirodalom. 431. Szépirodalom. 432. Szépirodalom. 433. Szépirodalom. 434. Szépirodalom. 435. Szépirodalom. 436. Szépirodalom. 437. Szépirodalom. 438. Szépirodalom. 439. Szépirodalom. 440. Szépirodalom. 441. Szépirodalom. 442. Szépirodalom. 443. Szépirodalom. 444. Szépirodalom. 445. Szépirodalom. 446. Szépirodalom. 447. Szépirodalom. 448. Szépirodalom. 449. Szépirodalom. 450. Szépirodalom. 451. Szépirodalom. 452. Szépirodalom. 453. Szépirodalom. 454. Szépirodalom. 455. Szépirodalom. 456. Szépirodalom. 457. Szépirodalom. 458. Szépirodalom. 459. Szépirodalom. 460. Szépirodalom. 461. Szépirodalom. 462. Szépirodalom. 463. Szépirodalom. 464. Szépirodalom. 465. Szépirodalom. 466. Szépirodalom. 467. Szépirodalom. 468. Szépirodalom. 469. Szépirodalom. 470. Szépirodalom. 471. Szépirodalom. 472. Szépirodalom. 473. Szépirodalom. 474. Szépirodalom. 475. Szépirodalom. 476. Szépirodalom. 477. Szépirodalom. 478. Szépirodalom. 479. Szépirodalom. 480. Szépirodalom. 481. Szépirodalom. 482. Szépirodalom. 483. Szépirodalom. 484. Szépirodalom. 485. Szépirodalom. 486. Szépirodalom. 487. Szépirodalom. 488. Szépirodalom. 489. Szépirodalom. 490. Szépirodalom. 491. Szépirodalom. 492. Szépirodalom. 493. Szépirodalom. 494. Szépirodalom. 495. Szépirodalom. 496. Szépirodalom. 497. Szépirodalom. 498. Szépirodalom. 499. Szépirodalom. 500. Szépirodalom. 501. Szépirodalom. 502. Szépirodalom. 503. Szépirodalom. 504. Szépirodalom. 505. Szépirodalom. 506. Szépirodalom. 507. Szépirodalom. 508. Szépirodalom. 509. Szépirodalom. 510. Szépirodalom. 511. Szépirodalom. 512. Szépirodalom. 513. Szépirodalom. 514. Szépirodalom. 515. Szépirodalom. 516. Szépirodalom. 517. Szépirodalom. 518. Szépirodalom. 519. Szépirodalom. 520. Szépirodalom. 521. Szépirodalom. 522. Szépirodalom. 523. Szépirodalom. 524. Szépirodalom. 525. Szépirodalom. 526. Szépirodalom. 527. Szépirodalom. 528. Szépirodalom. 529. Szépirodalom. 530. Szépirodalom. 531. Szépirodalom. 532. Szépirodalom. 533. Szépirodalom. 534. Szépirodalom. 535. Szépirodalom. 536. Szépirodalom. 537. Szépirodalom. 538. Szépirodalom. 539. Szépirodalom. 540.